

Fragment wystąpienia na XII Spotkanie Międzynarodowego Zrzeszenia Forów IF-EPFCL
pt. „Lęk, jak sprawić, żeby przemówił?”

Nazwanie Innego

(...) Dla Lacana lęk to afekt przycumowany do tego co go wyprodukowało, któremu towarzyszą silne manifestacje cielesne przy jednoczesnym braku jasnej przyczyny¹. Lęk dotyka podmiotu w sposób natychmiastowy i niedialektyzowany, co czyni go „afektem, który nie zwodzi”². Jest także sygnałem rozziewu, pęknięcia, które pozostaje po utraconym obiekcie³.

W Seminarium X Lacan daje nam co najmniej dwie wskazówki dotyczące radzenia sobie z tym afektem, który w teorii psychoanalitycznej i w doświadczeniu zajmuje szczególne miejsce.

Po pierwsze Lacan zwraca uwagę na „działanie, które pozwala wyrwać lękowi pewność i dokonać jego przeniesienia”⁴. Po drugie Lacan konkluduje pod koniec seminarium, że „przewyciężenie lęku jest możliwe tylko wtedy, gdy Inny zostanie nazwany”⁵.

Jednocześnie występuje kilka istotnych trudności związanych z zajmowaniem się lękiem - uczynieniem, aby przemówił. Pierwsza polega na jego ścisłym związku z Realnym, które znajduje się poza tym co jest Symboliczne i Wyobrażeniowe⁶, czyli poza tym co możliwe do wypowiedzenia, pozostając niedopowiedzianym. Druga to fakt, że lęk nie jest bez obiektu⁷. Ale tym obiektem nie jest zwykły obiekt, lecz *obiett mate a*, który równocześnie jest powiązany z pragnieniem, ale także pozostając poza możliwością uchwycenia go przez mowę. (...)

Marcin Piotrowski

¹ C. Soler „Lacanian affects: the function of affect in Lacan’s work”, tłum. Bruce Fink, Routledge, Nowy Jork, 2016

² J. Lacan Seminarium X, „Lęk”, tłum. A. Magdziarz, materiały wewnętrzne FPPL, Warszawa 2015

³ J. Lacan „Imiona Ojca” tłum. R. Carrabino, T. Gajda, J. Kotara, B. Kowalów, A. Kurek, PWN, Warszawa 2013

⁴ J. Lacan Seminarium X, „Lęk”, tłum. A. Magdziarz, materiały wewnętrzne FPPL, Warszawa 2015

⁵ ibidem

⁶ J. Lacan. Seminarium XI „Cztery podstawowe pojęcia psychoanalizy”, tłum. R. Andruszko, B. Gorczyca, M. Drwęga, J. Kaczyński, niewydane.

⁷ J. Lacan Seminarium X, „Lęk”, tłum. A. Magdziarz, materiały wewnętrzne FPPL, Warszawa 2015